

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: *Kdo jsme? Pojetí „já“ z pohledu René Descarta a Eckharta Tolleho*

Autorka práce: Simona Jánošová

Vedoucí práce: Mgr. Martin Vrabec, Ph.D.

Posuzovaná práce je komparativní interpretací Descartova uvažování o člověku z období *Meditací* s mystickou koncepcí pravé povahy lidství v díle Eckharta Tolleho.

Z pozice oponenta nebudu obsah práce blíže referovat, ale přejdu k připomínkám a námitkám:

Podstatným, ne-li klíčovým, ohledem každé akademické kvalifikační práce je schopnost formulace výzkumného problému. Ve filosofii se pochopitelně tímto výzkumným problémem myslí něco jiného než v případě empirických věd. to ovšem neznamená, že by na této formulaci nezáleželo. Posuzovaná práce v tomto ohledu deklaruje cosi jako obecný, resp. osobní zájem o problém toho, kým, my lidé, jsme. Teprve druhotně jej pak chce sledovat v dílech obou autorů. Samotná výzkumná otázka není v textu práce nikterak podstatná.

Druhým problémem je volba těchto dvou autorů. Domnívám se, možná mylně, že skutečným záměrem bylo psát práci o Eckhartu Tolle, jež následně musela získat přijatelnou formu, čili formu filosofické interpretace a tedy komparace s významným filosofem. Proč však volba padla na Descarta, tomu tak docela nerozumím.

Dalším problémem je pro mne značná nekritičnost práce. V případě Descartově jde o referát prvních čtyř *Meditací*, v němž není patrná žádná interpretační strategie. V případě Tolle opět běží o shrnutí a referenci. Autorka se však samostatně vůči tomuto dílu nevymezuje. Teprve v závěru alespoň trochu interpretativní práce nacházíme.

Konkrétní připomínky k textu:

V interpretaci Descarta samého se často objevuje velmi „instrumentální“ pojetí lidské mysli (s. 5), dokonce v podobě redukce na vlastní obsahy (s. 17), nakonec pak dospěje autorka k identifikaci „já jsem“ s procesem myšlení, jehož původcem je „věc myslící“ (s. 35). Důkaz boží existence (s. 7) postrádá několik podstatných momentů a proto takto nic nedokazuje. Vůli rozumí autorka jako „přítakání určité skutečnosti, tvrzení, že je právě taková a ne jiná.“ (s. 8), zatímco na s. 9. je již vůle primárně schopností rozhodování, přijímání či odmítání.

V případě E. Tolle se zeptám alespoň na problém, který doajista není ničím novým v tradici západního i východního myšlení, sice: v jakém smyslu může ono Bytí/vědomí mít charakter „já“ – jde pak o cosi individuovaného? (s. 32) A, konečně – v jakém smyslu je Tolle veden pocitem, když pocity, v zásadě, odmítá? (s. 35).

Práce využívá krajně málo literatury, primárními zdroji jsou čtyři české překlady, sekundární literatura, jež by umožnila alespoň nějaký odstup a kritickou reflexi, v zásadě chybí úplně. Formální stránka práce je jinak slušná.

Vzhledem k výše uvedeným námitkám práci k obhajobě doporučuji, avšak jen s hodnocením **dobře**.

V Praze 11. 9. 2015

Jakub Marek, Ph.D.